

for det Spørgsmaal, som er forelagt os. Jeg er for det første enig i, at det er en uhyggelig Historie, vi her behandle, at det er ikke saa lidt af en Skandale, hvad vi staa overfor oppe ved Hvide Sande. Det er noget, som vi maa tage Lære af i Fremtiden, og vi kunne vel ogsaa nok faa Nytte af denne Lære i Fremtiden, men hvad det i dette Øjeblik gælder om, er dog hurtigst muligt at søge at raade Bod paa den Skade, der allerede er sket deroppe.

Spørges der nu om, hvad vi have lært af det, der er sket deroppe, ja, saa hører man fra een Side: Vi have lært, at et Løb ind til den aabne Fjord er ganske forkasteligt, det var det, som Kommissionen i 1900 forudsagde, og det har den nu faaet bekræftet. Herved vil jeg imidlertid sætte et meget stort Spørgsmaalstegn. Kommissionen af 1900 udtalte jo nok dette meget bestemt, men hvad den dér sagde, behøver dog ikke at være den absolutte Sandhed, og det er i alt Fald ikke det, der er blevet bevist ved, hvad vi nu have set i de sidste Aar. Det, vi have set, er, at det at grave et ubeskyttet Løb gennem det løse Sand er ganske uforsvarligt.

Hvad var det, der, den Gang Kommissionen af 1900 behandlede Spørgsmaalet, blev stillet som Opgave? Det var at tilvejebringe de bedst mulige Vilkaar for Sejladsen, for Fiskeriet og for Landbruget, og med god Ret satte Kommissionen af 1900 Landbruget i Spidsen. Men naar den saa derefter udtalte sig saa bestemt, som den gjorde, om, at Landbrugets Interesser absolut maatte gaa imod et Løb ind til den aabne Fjord, var den ganske udenfor, hvad den i alt Fald med Sagkyndighedens Ret kunde have Lov til at udtale, eftersom den var en Havnekommission, som ikke havde et eneste i Landbrug særlig kyndigt Medlem indenfor sig. Kommissionen kunde selvfølgelig med de fortrinlige Vandbygningsteknikere, der sad i den, udtale sig om, hvordan et saadant Løb vilde virke paa Vandstanden indenfor Fjorden. Der havde dens Ord stor Vægt, og hvad den der sagde, var noget, man med Rette har lyttet til, og som der ogsaa senere er lyttet til. Men naar den derefter sagde: „derfor er det af Hensyn til Landbrugets Interesser ganske forkasteligt at bygge dette Anlæg“, saa var den udenfor, hvad den med Sagkundskab var i Stand til at udtale sig om, den havde jo ikke en eneste landbrugskyndig indenfor sine Rækker, og vi have ogsaa senere faaet Udtalelser, der bekræfte,

at der havde den ikke Ret. Hvad var derimod det, den med Rette kunde paa-vise? Det var, hvilken Virkning et saadant Løb vilde faa paa Fjordens Vandstandsforhold, og der kom den til, at Middelvandstanden i Fjorden vil for det første sænkes, og der vil til Tider komme hurtigere og stærkere Højvande, som kan føre til Oversvømmelser, og til andre Tider stærkt Lavvande, som kan fremkalde Tørke ogsaa paa Tider, hvor dette er til Fortræd. Hvis den havde begrænset sig til det, var der ikke noget at sige til det. Men saa er det, den kommer med sine Udtalelser om, at for Landbruget ere disse Forhold ganske forkastelige.

Dér forekommer det mig i alt Fald, at vi senere have faaet Udtalelser, som vi maa lægge noget mere Vægt paa. Det har jo været fremdraget allerede her i Dag; jeg forstaar kun ikke, hvorledes Flertallets Ordfører kunde fremdrage Hr. Mentz' Udtalelser, som han gjorde. Kandidat Mentz er Hedeselskabets Botaniker. Han har bygget sine Slutninger paa næsten ganske de samme Forudsætninger med Hensyn til Vandstandsforholdene som dem, Kommissionen af 1900 angav vilde blive Følge af Løbet til den aabne Fjord. Han har sagt: „Jeg gaar da ud fra de i Ingeniør Westh's Betænkning fremsatte Forudsætninger“ — som jeg maa antage ere rigtige — „nemlig: a) at Vandstandsforholdene ville blive mere vekslende end nu (større Veksler af Høj- og Lavvande), at Fjorden vil faa en lavere Middelvandstand, og at der vistnok vil indtræde en forøget Fare for Oversvømmelser; b) at den forventede Middelvandstandssænkning alene vil fremkomme som Resultat af lavere Vandstand udenfor de skadelige Tørkeperioder; c) at Fjordvandet vil blive mere saltholdigt, uden at det dog kan forventes, at det nogen Sinde vil naa Engene i særlig salt Tilstand (Engene nærmest ved Indløbet dog undtagne); d) at der vil blive større Bevægelse i Fjordens Vand og dermed en forøget Omsætning af de paa Fjordbunden aflejrede Dyndmasser.“ Alt dette er meget nær de samme Forudsætninger, paa hvilke Kommissionen af 1900 vilde fordømme Løbet overfor Landbruget. Og saa kommer han med sine Slutninger om, hvorledes det vil virke. Saa tager han frem alle de 9 forskellige Engstrækninger, som der kan være Tale om. Jeg skal ikke nævne dem; jeg vil nøjes med at nævne det Resultat, han kommer til. Han behandler Engstrækninger paa i alt 13,330 Tønder Land, og det Resultat, han faar ud for disse 13,330